

In milliun stumbels da cigarettas

«stop2drop» ei in'acziun da prevenziun da fimar ed encunter la polluziun digl ambient

SUSI ROTHMUND/FMR

Ils 9 da mars ha l'Associaziun svizra per la prevenziun dil tubachissem (AT) lantschau l'acziun «stop2drop», in'acziun da rimnar stumbels da cigarettas. La finamira ei da rimnar – enteifer duas jamnas – in milliun stumbels ed aschia far attent la populaziun alla polluziun digl ambient. Part dall'acziun fan massa scolars ed era mintga singul(a) sa rimnar. Prender part all'acziun da rimnar stumbels da cigarettas san tuttas persunas che habiteschan en Svizra ed el Liechtenstein. L'acziun «stop2drop» cuozza aunc entochen ils 22 da mars 2021 e duei far atenziun als effects donnegionts ch'ils stumbels han pigl ambient. Igl ei in'acziun sut l'egida dall'Associaziun svizra per la prevenziun dil tubachissem (AT). Per quei project ein actualmein rodund 1900 classas da scola dall'entira Svizra e dil Liechtenstein s'inscettas. Prender part san denton buca sulet scolars mobein tuts; giuvens e pli vegls, fimaders e buca fimaders. Ils stumbels rimnai pon vegnir rimnai en butteglas da PET. Quellas pon ils rimnaders tarmetter als organisateurs per posta ni era fotografar e tarmetter la fotografia sin via digitala. Entochen ils 24 da mars pon ils rimnaders inoltrar quellas. Ils 30 da mars vegn il resultat dall'acziun da rimnar stumbels communicaus a caschun d'ina orientaziun per las medias. Tut las informaziuns per separticipar ein d'anflar sut www.stop2drop.ch.

Acziuns senza fin

Part dalla prevenziun da tubachissem fan era differentas scolars en Surselva. La FMR ha discurreu cun dus scolasts ed omisdus han declarau ch'ei fetschien sulet part dall'acziun da buca fimar e buca dall'acziun da rimnar stumbels che seigi in project supplementar. «Ei vegn quasi mintga di invits per acziuns e dis da quei ni da tschei. Nus savein buca prender part a tut e stuein metter prioritads», ha *Gion Tenner* declarau. Il scolast dalla sisavla classa a Mustér integrescha denton la prevenziun da fimar en connex cugl ambient en sias lecziuns da scola. A moda facultativa participeschian sias scolaras e ses scolars alla prevenziun da fimar. Ei suttascrivan in «contract» ch'ei femien buc ed ensemen culla gruppa duei quei era reussir. Tenor *Gion Tenner* fan ils scolars primars pli tgunsch quei, per quels dil scalem superiur mondi ei magari pli vess da schar da fimar. Explicit a rimnar stumbels da cigarettas van ils affons dalla scola a Mustér buc, ei separticipeschian denton tenor pusseivladad al di da schubergiar pistas «clean-up-day». Contracts da buca fimar han era in tschuat giuvenils dalla Scola Ilanz/Glion serrau giu el rom dil project dalla AT. Sco il menader dil scalem superiur, *Gieri Tschuor*, ha declarau alla FMR, rimnan els denton era buc stumbels culla scola. Pigl ambient fetschien ei autruisa gia dabia; per exempel culla «Fötzelaktion» – mintga venderdis rimnan ei las miardas che vegnan laschadas anavos silla piazza da scola. Plinavon organisescha la Scola Ilanz/Glion mintgamai la primavera in di da rufid. «Nus fagein bia e savein buc adina far aunc dapli», declara *Gieri Tschuor* ed aschunta che las scolars vegnien envidadas per nundetg biaras acziuns e dis da quei e da tschei.

Problem da littering

Better in stumbel da cigarettas giun plaun ei la fuorma da littering la pli acceptada e per biaras fimadras e biars fimaders normal. «Igl ei stermentus, cons stumbels da cigarettas che vegnan buca dismiss endretg», di *Markus Dick*, il menader dil project da prevenziun. Varga la

mesadad dils stumbels setschentien giun plaun. Ils stumbels cuntengan massa substanzas tussegadas che vegnan lavadas ora entras plievgia e neiv. Aschia tusse-gheschan ils stumbels l'aua sutterrana, utschals, plontas ed animals. Era sin piazzas da termagliar schaian massa stumbels entuorn, quei ei malsegir per affons pigns. «Cun l'acziun stop2drop lein nus far attent la populaziun, l'industria da tubac ed ils politichers alla polluziun digl ambient e motivar la glied da dismetter correctamein ils stumbels», aschia il menader dil project.

Igl ei falliu da better stumbels da cigarettas giun plaun

Plievgia e neiv lavan las substanzas tussegadas ord ils stumbels.

In stumbel tusseghescha 40 liters aua.

Entras quei crappan pèschs ed autras creatiras che vivan en l'aua.

Utschals ed animals pigns manegian ch'ils stumbels seigien nutriment.

Ils filters cuntengan plastic. Ei cuozza 10 tochen 15 onns, entochen ch'els sesligian ella natira.

Affons pigns mettan savens caussas en bucca, per exempel silla piazza da termagliar. Entras in stumbel san els setussegar ni era stenscher.